

N:o 58.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Maj 1885, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster.

(I. A.)

Sedan Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts särskilda propositioner angående dels nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter och dels lindring i rustnings- och roteringsbesvären fattat beslut angående så väl dessa frågor som de i dithörande ämnen inom Riksdagen väckta förslag, har Stats-Utskottet till behandling förehått Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, i hvad den samma rör beräkningen af statsverkets inkomster, äfvensom i sammanhang dermed en af Herr *Ivar Månsson* inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet remitterad motion (N:o 58) om upphörande af den i Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän utgående kyrkotionde; och får Utskottet, jemlikt 53 § Regeringsformen och 39 § Riksdagsordningen, för Riksdagen härmed uppgifva och föreslå de belopp, hvartill de *ordinarie* inkomsterna under nästkommande statsregleringsperiod för närvarande anses kunna upptagas.

Med hänvisande till den utredning beträffande beräkningen af hvarje särskild inkomsttitel, som i det den Kongl. propositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 Januari innevarande år finnes meddelad, får Utskottet här nedan omförmåla de inkomstitlar, i afseende å hvilka afvikelse från Kongl. Maj:ts förslag ifrågakommit, eller öfver hvilka eljest särskildt yttrande ansetts böra afgifvas.

Grundskatt. Med bifall till Kongl. Maj:ts proposition angående nedsättning i de å viss jord hvilande grundskatter, har Riksdagen beslutat, att ränta och kronotionde å hemman eller lägenhet skola i kronans jordeböcker och räkenskaper sammanföras till en summa under benämning grundskatt; i följd hvaraf en sådan åtgärd jemväl torde böra i riksstaten vidtagas.

Enligt hvad Herr Statsministern och Chefen för Finansdepartementet till förenämnda statsrådsprotokoll anfört i fråga om beräkningen af statsverkets tillgångar för nästkommande statsregleringsperiod, skulle, efter afräkning af vissa ränte- och kronotiondebelopp, den grundskatt, hvarå nedsättning, derest Kongl. Maj:ts förslag i detta ämne blefve af Riksdagen bifallet, borde ega rum, utgöra kronor 4,512,429: 32 och då; detta belopp minskades med föreslagna trettio procent af grundskattens belopp eller » 1,353,728: 80 återstode kronor 3,158,700: 52.

Med tillägg af de från nedsättningen, enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, undantagna belopp » 938,125: — skulle grundskatten alltså blifva kronor 4,096,825: 52 eller i jernadt tal 4,097,000 kronor.

Sedan Riksdagen bifallit Kongl. Maj:ts proposition om nedsättning i grundskatterna, har Utskottet, som emot omförmälda beräkning icke haft något att erinra, funnit sig böra hemställa om förenämnde inkomstitels upptagande till det af Kongl. Maj:t föreslagna belopp.

I nämnda beräkning ingår icke den i tionden förut inbegripna kyrkotionde, som utgått från Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän. Enligt hvad Herr Statsministern till åberopade statsrådsprotokoll meddelat, tillgodonjutes denna kyrkotionde till sin väsentligaste del af vederbörande sockenkyrkor, och är det endast jemförelsevis obetydliga delar deraf, som ingå till statsverket eller användas till ändamål, för hvilka staten i öfriga delar af riket drager försorg. På grund deraf kunde denna tionde visserligen icke på det hela anses såsom en statsinkomst. Men då kyrkotionden, såsom nämnts, i någon mån berörde äfven statsverket samt vore i räkenskaperna redovisad under sitt särskilda konto, borde, enligt Herr Statsministerns åsigt, densamma icke uteslutas ur riksstaten. Det angifna förhållandet syntes emellertid betinga denna tiondes upptagande under särskild inkomstitel, hvadan kyrkotionden, som af Statskontoret i dess den 8 December 1884 afgifna berättelse om statsverkets tillstånd och förvaltning beräknats till 258,324 kronor, i den nu

föreliggande inkomstberäkningen uppförts under särskild titel och föreslagits till jemnadt tal 258,000 kronor.

I ofvan omförmälda motion har Herr *Ivar Månsson* föreslagit, att Riksdagen för sin del måtte besluta, att den i provinserna Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän nu utgående kyrkotionden måtte med innevarande års slut upphöra att erläggas, och att den i Kongl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag beräknade inkomsten af kyrkotionden för år 1886 med 258,000 kronor måtte från statens inkomster utslutas.

Frågan om berörda kyrkotiondes upphörande har varit föremål för skatteregleringskomiténs pröfning; och i sitt den 13 September 1882 afgifna betänkande hemställde komitén, att, der sådant ännu icke skett, den till andra än församlingarnes egna ändamål anordnade kyrkotionde i Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän skulle indragas till kronan emot ersättning och omsättas i penningar, enligt den för kyrkotiondens omsättning stadgade grund, samt afskrifvas på sätt om grundskatterna i allmänhet blefve stadgade. I det af Kammarkollegium och Statskontoret öfver komiténs betänkande afgifna utlåtande hafva, på sätt motionären jemväl anförde, kollegierna uttalat sig angående komiténs omförmälda förslag och på anförda skäl hemställt huru vida detsamma borde omedelbart och för det dåvarande föranleda till någon framställning till Riksdagen. Då, enligt hvad ofvan är nämnt, endast jemförelsevis obetydliga delar af denna tionde ingå till statsverket eller användas till ändamål, för hvilka staten i öfriga orter af riket drager försorg, då alltså allenast i afseende å nämnda delar någon skattelindring synes kunna ifrågakomma, och någon rubbning i den till särskilda ändamål utgående kyrkotionden icke kan ega rum utan beviljande af motsvarande anslag till dessa ändamål, samt då i allt fall någon närmare utredning i detta ämne nu icke föreligger, har Utskottet ansett, att i frågans nuvarande skick motionärens omförmälda förslag icke bör till någon vidare åtgärd föranleda.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och med afseende å hvad af Herr Statsministern blifvit i ämnet meddeladt har Utskottet funnit sig böra hemställa, att kyrkotionden måtte, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, såsom särskild inkomstitel uppföras och beräknas till 258,000 kronor.

Båtsmansbeklädnadsmedlen. Med bifall till hvad Stats-Utskottet i Utlåtande (N:o 28) i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna äfvensom inom Riksdagen väckta förslag i dithörande ämnen hemställt, har Riksdagen beslutat,

att rust- och rotehållare vid båtsmanhållet från och med år 1886 befrias från utgörande af den afgift till kronan, de enligt kontrakt äro förpligtade att utgifva såsom ersättning för kronans öfvertagande af skyldigheten att anskaffa och underhålla den s. k. större båtsmansbeklädningen, med vilkor att den rust- och rotehållare sålunda beredda lindring kommer att fortfara endast så länge motsvarande medel af Riksdagen för ändamålet anvisas. Då den i riksstaten hittills upptagna inkomsttiteln båtsmansbeklädnadsmedel, hvilken af Kongl. Maj:t beräknats till 35,000 kronor, utgjorts af omförmälda, af rust- och rotehållare vid båtsmanhållet utgående ersättning, hvarifrån de genom Riksdagens förenämnda beslut vunnit befrielse, har Utskottet funnit sig böra hemställa, att nämnda titel måtte från inkomstberäkningen uteslutas.

Vakansafgifter af nyroterad jord, rotevakansafgifter af utsocknefrälsehemman i Halland, vakansafgifter af bergslag. Med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, har Utskottet ansett sig böra hemställa, att dessa inkomstitlar måtte ur riksstaten uteslutas, samt att i stället under de ordinarie inkomsterna för år 1886 måtte uppföras *soldatvakansafgift* med belopp af 106,000 kronor.

Med afseende å hvad sålunda förekommit och under hänvisande till hvad i öfrigt blifvit af Herr Statsministern och Chefen för Finansdepartementet till ofvannämnda statsrådsprotokoll för den 12 Januari innevarande år rörande beräkningen af statsverkets tillgångar för ifrågasvarande statsregleringsperiod anfördt, får Utskottet, som emot den af Kongl. Maj:t föreslagna beräkningen af statsverkets nedannämnda ordinarie inkomster icke haft något att erinra, föreslå:

1:o) att Riksdagen, med afslag å Herr Ivar Månssons ofvan omförmälda motion, må beräkna statsverkets ordinarie inkomster för år 1886 på följande sätt:

Grundskatt	kronor	4,097,000: —
Kyrkotionde	»	258,000: —
Kavalleriregementenas hästvakanspanmål	»	340,000: —
Trosspassevolansafgift.....	»	26,000: —
Tillfälliga rotevakansafgifter ...	»	63,000: —
Soldatvakansafgift	»	106,000: —
Båtsmansvakansafgift	»	183,000: —
Arrendemedel	»	3,270,000: —
Transport kronor		8,343,000: —

Transport kronor	8,343,000: —
Bergverkstionde..... »	10,000: —
Mantalspenningar..... »	640,000: —
Bötesmedel..... »	270,000: —
Kontrollstämpelmedel..... »	25,000: —
Fyr- och båkmedel..... »	1,200,000: —
Telegrafmedel..... »	1,330,000: —
Jernvägstrafikmedel..... »	7,000,000: —
Skogsmedel..... »	1,600,000: —
Extra uppbörd..... »	128,000: —
Summa kronor	20,546,000: —

I propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t i sammanhang med beräkningen af förenämnda inkomster äfvensom de extra ordinarie inkomsterna eller *bevillningarna*, rörande hvilkas belopp det icke tillkommer Utskottet att ingå i pröfning, hemställt, *dels* att af *postverkets reserverade medel* ett belopp, motsvarande skillnaden mellan verkets beräknade inkomster och summan af dess utgifts-stater för år 1886, måtte få i riksstaten upptagas bland de för statsutgifternas bestridande påräkneliga tillgångarna med 226,000 kronor *och dels* att af Riksbankens vinst för år 1884 må för statsverkets behof anvisas ett belopp af 1,300,000 kronor att utbetalas under år 1886.

I afseende å postverkets reserverade medel får Utskottet erinra, att Riksdagen, med bifall till Utskottets hemställen i Utlåtande N:o 13 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, punkten 2, beräknat dessa medel till 224,500 kronor; och, i enlighet med hvad Banko-Utskottet i Utlåtande N:o 6 föreslagit, har Riksdagen beslutat, att 1,200,000 kronor af Riksbankens under år 1884 upplupna vinst skola öfverlemnas till statsverket.

Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att såsom tillgång till förevarande statsreglering måtte få beräknas och användas öfverskott å statsregleringarne för år 1883 och föregående år, utgörande 6,989,000 kronor; och då Utskottet icke haft något att deremot erinra, får Utskottet hemställa,

2:o) att hvad Kongl. Maj:t i sistnämnda hänseende föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 11 Maj 1885.

På Stats-Utskottets vägnar:

Gustaf Sparre.

Tabell öfver statsverkets ordinarie inkomster.

	Stats-Utskottets förslag för år 1886.	
	Kronor.	öre.
Grundskatt	4,097,000	—
Kyrkotionde	258,000	—
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål.....	340,000	—
Trosspassevolansafgiften.....	26,000	—
Tillfälliga rotevakansafgifter	63,000	—
Soldatvakansafgift.....	106,000	—
Båtsmansvakansafgift.....	183,000	—
Arrendemedel.....	3,270,000	—
Bergverkstionde	10,000	—
Mantalspenningar.....	640,000	—
Bötesmedel.....	270,000	—
Kontrollstämpelmedel.....	25,000	—
Fyr- och båkmedel	1,200,000	—
Telegrafmedel	1,330,000	—
Jernvägstrafikmedel.....	7,000,000	—
Skogsmedel	1,600,000	—
Extra uppbörd.....	128,000	—
Summa	20,546,000	—